PROVINCIE UTRECHT

VOORTGANGSRAPPORTAGE AGENDA VITAAL PLATTELAND

2016-2017

PROVINCIE-UTRECHT.NL

VOORTGANGSRAPPORTAGE 2016-2017

MEERJARENPROGRAMMA AGENDA VITAAL PLATTELAND 2016-2019

Deze rapportage is opgesteld in samenwerking met:

Utrecht-West

GEBIEDSCOÖPERATIE O-GEN

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 5

2. WE GAAN EEN ROBUUST NATUURNETWERK ONTWIKKELEN 6
- **2.1. Realisatie Natuurnetwerk Nederland 6**
  - 2.1A. Groot Mijdrecht Noord-oost 9
  - 2.1B. Kolland & Overlangbroek 9
  - 2.1C. Ruimte voor de Lek 10
  - 2.1D. Binnenveld 11
  - 2.1E. Eemland 11
  - 2.1F. Groenraven Oost 11
  - 2.1G. Utrechtse Heuvelrug 12
  - 2.1H. Kromme Rijngebied 12
  - 2.1I. Stoutenburg 12
  - 2.1J. Uiterwaarden Neder-Rijn 13
  - 2.1K. Vallei Zuid 13
  - 2.1L. Valleilint Utrecht 14
  - 2.1M. Bethunepolder 14
  - 2.1N. Wilnisse Bovenlanden 14
  - 2.1O. Schraallanden langs de Meije 15
  - 2.1P. Groot Wilnis-Vinkeveen 15
  - 2.1Q. Marickenland 16
  - 2.1R. Oostelijke Vechtplassen 17
  - 2.1S. Polder Mijnden 17
  - 2.1T. Het overige deel van westelijk Utrecht 17
- **2.2. Ontwikkelen groene contour 18**
- **2.3. Verbinden van natuurgebieden 18**

3. BEHOUDEN EN VERBETEREN VAN DE KWALITEIT VAN NATUUR EN LANDSCHAP 19
- **3.1. Landschap 19**
- **3.2. Beschermde Natuurmonumenten 20**
- **3.3. Programma Aanpak Stikstof 21**
- **3.4. Kaderrichtlijn Water 22**

4. VERSTERKING VAN DE VERBINDING TUSSEN NATUUR, MAATSCHAPPIJ EN ECONOMIE 23
- **4.1. Beleefbare natuur 23**
- **4.2. Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug 24**

5. DUURZAME LANDBOUW BEVORDEREN 26
5.1. Vitale landbouw 26
5.2. Afremmen bodemdaling 29
5.3. Aanpak problematiek Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VABs) 30

6. VERSTERKEN LEEFBAARHEID LANDELIJK GEBIED 31
6.1. Aanleg snel internet 31
6.2. Bevorderen leefbaarheid 32
6.3. Stimuleren recreatie 33
6.4. Herstel en beleving van erfgoed 34

7. ORGANISATIE AGENDA VITAAL PLATTELAND 35

8. FINANCIËLE VOORTGANG 36

1. INLEIDING

Om de aantrekkelijkheid van ons landelijk gebied te behouden en vergroten is de provincie Utrecht in 2007 gestart met het programma Agenda Vitaal Platteland. Het huidige programma beslaat de periode 2016-2019. Nu we halverwege zijn, maken we graag de balans op. In het Meerjarenprogramma Agenda Vitaal Platteland 2016-2019 is de opgave verwoord. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen enerzijds de provinciebrede opgaven op de onderwerpen natuur, water en bodem, bodemdaling, landschap, cultureel erfgoed, landbouw, recreatie, leefbaarheid en kleine kernen, vrijkomende agrarische bebouwing en energie en anderzijds de integrale gebiedsgerichte onderwerpen 'van de Wilnisse Bovenlanden tot Groot Mijdrecht', Oostelijke Vechtplassen, Utrechtse Heuvelrug, Uiterwaarden Neder-Rijn, Grebbelinie, Stad – Landzone en LEADER.

In deze rapportage sluiten we aan bij de subdoelen van het programma Landelijk Gebied, die gehanteerd worden bij de provinciale begroting. Hierin komen bovengenoemde onderwerpen terug.
Het programma Landelijk Gebied valt uiteen in de volgende subdoelen:

- We gaan een robuust natuurnetwerk ontwikkelen
- Behouden en verbeteren van de kwaliteit van natuur en landschap
- Versterking van de verbinding tussen natuur, maatschappij en economie
- Duurzame landbouw bevorderen
- Versterken leefbaarheid van het landelijk gebied

2. WE GAAN EEN ROBUUST NATUURNETWERK ONTWIKKELEN

IN UTRECHT KOMEN NATUURWAARDEN VOOR DIE NATIONAAL EN INTERNATIONAAL VAN GROOT BELANG ZIJN. HET IS ONZE AMBITIE EN VERANTWOORDELIJKHEID DEZE NATUURWAARDEN TE BESCHERMEN EN TE VERSTERKEN. HIERMEE DRAGEN WE TEVENS ZORG VOOR DE UTRECHTSE BIODIVERSITEIT, WAARONDER HET IN STAND HOUDEN VAN PLANT- EN DIERSOORTEN DIE ZIJN AANGEWEZEN ALS 'AANDACHTSOORTEN'. OM DEZE AMBITIE TE REALISEREN IS RUIMTE NODIG, IN DE VORM VAN EEN ROBUUST NETWERK VAN AANEENGESCHAKELDE NATUURGEBIEDEN. VOOR DIT ROBUUSTE NETWERK ZORGEN WIJ. HET NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN) VORMT HIERVOOR DE BASIS.

2.1. REALISATIE NATUURNETWERK NEDERLAND

DOEL

Realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) volgens het Akkoord van Utrecht (2011). Daarbij voldoen aan de doelen voor de Kaderrichtlijn water, Programmatische Aanpak Stikstof en Natura2000.

Functieverandering

De totale opgave voor functieverandering (omvorming van landbouw naar natuur) bedraagt 1.506 ha conform het Akkoord van Utrecht (2011). Deze opgave moet in 2021 (internationale natuur) of 2027 (nationale natuur) gereed zijn. In de AVP-periode voorafgaand aan het huidige meerjarenprogramma is al 492 ha gerealiseerd. Restopgave bij de start van het huidige meerjarenprogramma bedraagt dus 1.014 ha. Hiervan is in de afgelopen 2 jaar (2016 en 2017) 214 ha gerealiseerd. Totale realisatie is dus 706 ha. Hiermee zitten we 42 ha onder de lineaire begroting van gemiddeld 125 ha per jaar. Dit zal naar verwachting echter over de gehele programmaperiode wel worden gehaald, aangezien begin 2018 nog een groot aantal hectares worden gerealiseerd. De stand van zaken per 1 januari 2018 is hieronder aangegeven. Deze hectares zijn gegenereerd op basis van GIS-kaarten. Op de kaarten is in sommige gevallen iets ruimer begrensd dan de opgave.

Programmadeel	Naam Project	Realisatie 2011-2015	Realisatie 2016-2017	Restant	Totaal
AVP Centraal	Groot Mijdrecht Noord-oost	25,4 ha	9,7 ha	159,6 ha	**194,7 ha**
	Kolland & Overlangbroek		4,0 ha	12,0 ha	**16,0 ha**
	Ruimte voor de Lek	110,9 ha		21,4 ha	**132,4 ha**
Totaal AVP Centraal		**136,4 ha**	**13,7 ha**	**193,0 ha**	**343,1 ha**
AVP Oost	Binnenveld			26,1 ha	**26,1 ha**
	Groenraven Oost	1,5 ha		37,1 ha	**38,5 ha**
	Heuvelrug	3,5 ha	14,3 ha	24,7 ha	**42,5 ha**
	Kromme Rijngebied		7,6 ha	48,2 ha	**55,9 ha**
	Stoutenburg	4,5 ha		17,4 ha	**21,8 ha**
	Uiterwaarden Neder-Rijn	108,5 ha	13,6 ha	56,7 ha	**178,8 ha**
	Vallei Zuid	11,7 ha		8,5 ha	**20,3 ha**
	Valleilint Utrecht	87,7 ha		117,1 ha	**204,8 ha**
Totaal AVP Oost		**217,3 ha**	**35,5 ha**	**335,8 ha**	**588,5 ha**
AVP West	Bethunepolder	16,5 ha	5,2 ha	14,9 ha	**36,6 ha**
	Bovenlanden	5,3 ha	31,5 ha	31,8 ha	**68,5 ha**
	De Meije			16,4 ha	**16,4 ha**
	Groot Wilnis-Vinkeveen	72,0 ha	14,3 ha	43,4 ha	**129,7 ha**
	Marickenland	18,2 ha	53,5 ha	75,1 ha	**146,7 ha**
	Oostelijke Vechtplassen	6,5 ha	51,9 ha	73,1 ha	**131,5 ha**
	Polder Mijnden	7,5 ha			**7,5 ha**
	Utrecht West overig	12,7 ha	8,8 ha	24,4 ha	**45,9 ha**
Totaal AVP West		**138,7 ha**	**165,1 ha**	**279,0 ha**	**582,9 ha**
Totale opgave functieverandering		**492,4 ha**	**214,3 ha**	**807,8 ha**	**1.514,5 ha**

Er is nog 808 ha functieverandering te realiseren door middel van particulier natuurbeheer of door aankoop door een terrein beherende organisatie of de provincie in de periode t/m 2027. Het streven is om uiterlijk in 2024 alle gronden van functie veranderd te hebben, zodat er voldoende tijd over blijft voor de inrichting. Hiervoor liggen we op schema. Voor eind 2019 staat de realisatie van cumulatief 980 ha begroot.

Inrichting

De opgave voor inrichting van natuurpercelen bedraagt conform het Akkoord van Utrecht ca. 4.200 ha. Een deel van de percelen zal via beheer ontwikkeld worden, hier vindt geen inrichting plaats. De inrichtingsopgave zoals deze nu op kaart staat bedraagt 3.649 ha. Hiervan is 750 ha gerealiseerd in de vorige AVP-periode. In de jaren 2016 en 2017 is 780 ha ingericht. In totaal is dus 1.530 ha gereed. De stand van zaken per 1 januari 2018 is hieronder aangegeven.

Programmadeel	Naam Project	Realisatie 2011-2015	Realisatie 2016-2017	Restant	Totaal
AVP Centraal	Groot Mijdrecht Noord-oost		3,3 ha	275,5 ha	**278,8 ha**
	Kolland & Overlangbroek		4,0 ha	12,0 ha	**16,0 ha**
	Ruimte voor de Lek		180,0 ha	21,4 ha	**201,5 ha**
Totaal AVP Centraal			**187,4 ha**	**308,9 ha**	**496,2 ha**
AVP Oost	Binnenveld			85,0 ha	**85,0 ha**
	Eemland	0,5 ha		41,8 ha	**42,3 ha**
	Groenraven Oost		2,6 ha	74,7 ha	**77,3 ha**
	Heuvelrug	53,8 ha		75,7 ha	**129,6 ha**
	Kromme Rijngebied	120,9 ha	7,6 ha	100,7 ha	**229,2 ha**
	Stoutenburg	18,3 ha		23,9 ha	**42,2 ha**
	Uiterwaarden Neder-Rijn	158,2 ha	24,7 ha	239,7 ha	**422,6 ha**
	Vallei Zuid	12,5 ha	32,2 ha	20,7 ha	**65,4 ha**
	Valleilint Utrecht	73,3 ha	24,6 ha	141,7 ha	**239,5 ha**
Totaal AVP Oost		**437,5 ha**	**91,8 ha**	**803,8 ha**	**1.333,1 ha**
AVP West	Bethunepolder	259,4 ha	5,2 ha	14,9 ha	**279,4 ha**
	Bovenlanden		248,2 ha	31,8 ha	**280,0 ha**
	De Meije			55,0 ha	**55,0 ha**
	Groot Wilnis-Vinkeveen	22,1 ha	101,9 ha	88,3 ha	**212,3 ha**
	Marickenland			265,7 ha	**265,7 ha**
	Oostelijke Vechtplassen	3,1 ha	61,5 ha	283,8 ha	**348,4 ha**
	Polder Mijnden			81,4 ha	**81,4 ha**
	Utrecht West overig	27,8 ha	83,8 ha	185,9 ha	**297,5 ha**
Totaal AVP West		**312,4 ha**	**500,6 ha**	**1.006,7 ha**	**1.819,7 ha**
Totale opgave inrichting		**749,9 ha**	**779,8 ha**	**2.119,3 ha**	**3.649,0 ha**

Er is nog 2.119 ha te realiseren t/m 2027. Realisatie van de inrichting hangt mede samen met beschikbaarheid van aaneengesloten grondeigendom in een gebied. Een groter oppervlak in één keer inrichten is efficiënter dan telkens een klein gedeelte. Daarnaast kan een gebied pas optimaal functioneren als het hele gebied is omgevormd naar natuur, onder andere vanwege peilaanpassingen die vaak noodzakelijk zijn voor een heel gebied.

Grondeigendom natuurpercelen

Voor de realisatie van het natuurnetwerk is functieverandering van agrarisch naar natuur noodzakelijk. Daarvoor kunnen particulieren eigenaren subsidieaanvragen voor de afwaardering en voor de inrichting. De provincie streeft ernaar dat de particulieren en terrein beherende organisaties zoveel mogelijk zelf als eindbeheerders deze functieverandering realiseren. Een andere strategie kan zijn dat de provincie Utrecht eerst

zelf de percelen aankoopt en (al dan niet na inrichting) via openbare procedure verkoopt aan een eind-beheerder die het perceel als natuur gaat beheren. Dit wordt dan in een Kwalitatieve Verplichting vastgelegd in de verkoopakte. Tot nu toe was het merendeel van de ingerichte percelen bij inrichting in eigendom bij een terreinbeheerder. Van de ingerichte percelen heeft de provincie nog 33,5 ha in eigendom. Deze percelen moeten nog verkocht worden. De provincie heeft in totaal nog 538 ha in eigendom binnen de begrensde NNN die na inrichting moeten worden verkocht aan een eindbeheerder.

Onderstaand wordt een korte stand van zaken gegeven per project.

2.1A. GROOT MIJDRECHT NOORD-OOST

De basis van de inrichting van het NNN in Groot Mijdrecht Noord betreft drie moerasblokken met daaromheen bloemrijk grasland conform de 'Versoberde Veenribbenvariant'. Voor moerasblokken 2 en 3 (samen 17 ha) is al in 2014 een inrichtingsplan gemaakt. Medio 2017 zijn door grondruil de laatste percelen in deze moerasblokken verworven. Hiermee is de weg vrij voor daadwerkelijke inrichting. In juni 2017 is een RAW-bestek opgesteld, in juli 2017 is een omgevingsvergunning aangevraagd. Deze is begin 2018 verleend. Realisatie van de moerasblokken 2 en 3 vindt plaats van juli tot november 2018. Voor de inrichting van moerasblok 1 (57 ha) is nog niet alle grond in handen. Gesprekken hierover worden gecontinueerd. Voor de bloemrijke graslanden (merendeel van het gebied) is de insteek realisatie middels particulier natuurbeheer. Het betreft hier een nationale natuuropgave.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 4.027	€ 71	€ 751	€ 3.206	18%	1%	☺

2.1B. KOLLAND & OVERLANGBROEK

De natuurgebieden op landgoed Kolland, Oud-Kolland en Overlangbroek vormen onderdeel van het Europese netwerk van Natura 2000 gebieden. De gebieden zijn onderdeel van een kleinschalig cultuurlandschap waar actief beheerde essenhakhoutbosjes voorkomen. In het N2000-gebied Kolland & Overlangbroek worden diverse natuurherstelmaatregelen uitgevoerd in het kader van de PAS. De maatregelen in deelgebied Kolland zijn eind 2017 / begin 2018 uitgevoerd.

Het peilbesluit in Kolland moet nog uitgevoerd worden (na uitspraak beroepszaak in 2018). De voorbereiding in de deelgebieden Overlangbroek en Oud-Kolland is in volle gang.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 900	€ 200	€ 439	€ 261	25%	25%	☺

2.1C. RUIMTE VOOR DE LEK

Zomer 2016 is het project Ruimte voor de Lek bij Vianen en Nieuwegein afgerond. Het project is een samenwerking geweest van Rijkswaterstaat, provincie Utrecht en gemeenten. In de diverse uiterwaarden zijn inrichtingsmaatregelen uitgevoerd met de doelen voor rivier verruimende maatregelen, Kaderrichtlijn water en Natuurnetwerk Nederland. En er is volop ruimte voor recreatief medegebruik. Kinderen ontdekken en beleven de natuur op hun eigen manier in de natuurspeeltuin. Er zijn wandelpaden, ruiterpaden, uitzichtpunten, een vogelkijkscherm, een camperplek, een vissteiger. Er is een brug aangelegd van het centrum van Vianen naar het eiland in de Pontwaard.

Er is een provinciaal inpassingsplan gemaakt voor de borging van de doelen en het beheer. Rijkswaterstaat heeft de percelen, via openbare inschrijving voor een periode van 6 jaar verpacht aan agrariërs. Er resteert nog een kleine verwervingsopgave ten oosten van Vianen, waarvoor de provincie Utrecht verantwoordelijk is.

Het project Ruimte voor de Lek (maart 2017)

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 618	€ 19	€ 599	€ 0	84%	89%	☺

2.1D. BINNENVELD

De opgave functieverandering bij het project Binnenveld bedraagt 27,0 ha, waarvan 5,9 ha in het N2000-gebied en 21,1 ha benodigd voor de PAS-opgave. In september 2015 is in bestuurlijk overleg tussen provincie Utrecht, gemeente Rhenen en de Gebiedsraad O-gen besloten om een kavelruil te organiseren in het Binnenveld. Doel kavelruil is om de versnipperde natuurterreinen aaneen te sluiten om de gewenste hydrologische maatregelen te kunnen nemen voor de natte schraallanden. In 2016 en 2017 is de kavelruil met 36 deelnemers en bijna 300 ha grondareaal uitgevoerd. Met de aktepassering in april 2018 is het kavelruildeel uitgevoerd. De landbouwstructuur is aanzienlijk verbeterd en het merendeel van de opgave functieverandering in het gebied gerealiseerd. Er is 24 ha ontgrensd en 11 ha herbegrensd in de Achterbergse hooilanden. Het eindresultaat is 62 ha aaneengesloten Natuurnetwerk. Per saldo blijft er nog 12,8 ha over die buiten het gebied zal worden herbegrensd, naar alle waarschijnlijkheid in de uiterwaarden.

In 2018 en 2019 worden de natuurherstelmaatregelen in het kader van de PAS, waaronder inrichting van de natuurpercelen en aanpassing van de (interne) waterhuishouding, uitgevoerd.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd (per eind 2017)	Ingericht	Conform planning
€ 5.067	€ 577	€ 2.055	€ 2.436	0%	0%	☺

2.1E. EEMLAND

In Eemland ligt geen opgave voor functieverandering in kader van het Akkoord van Utrecht. Wel is er in 2015 en 2016 14,8 ha groene contour gerealiseerd als compensatie en rood-voor-groen. Ook heeft de provincie een klein aantal eigendommen langs de Eem die verkocht moeten worden aan een eindbeheerder (terreinbeherende organisatie of particulier). De opgave realisatie inrichting in Eemland bedraagt 41,8 ha in eigendom bij Natuurmonumenten.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
PM	€ 0	PM	PM	100%	1%	☺

2.1F. GROENRAVEN OOST

Het gebied Groenraven-Oost ligt ten oosten van de stad Utrecht. In het gebied ligt nog een opgave voor functieverandering van 37,1 ha en een inrichtingsopgave van 74,7 ha. In 2016 is 2,6 ha ingericht door het Utrechts Landschap. In 2019 staat de inrichting van deelgebied Voorveldse Polder (15 ha) gepland.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 600	€ 20	€ 580	PM	4%	3%	☺

2.1G. UTRECHTSE HEUVELRUG

Het grootste deel van de Utrechtse Heuvelrug bestaat uit bestaande natuur. De opgave functieverandering bedraagt 42,5 ha. Hiervan is 3,5 ha gerealiseerd t/m 2015 en 14,3 ha in 2017 via de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL). De restantopgave functieverandering is 24,7 ha. De restant-opgave voor inrichting is 75,5 ha. Het betreft hier een nationale natuuropgave.

Vanuit het Agenda Vitaal Platteland wordt tevens gewerkt aan een Nationaal Park Heuvelrug nieuwe stijl. Zie paragraaf 4.2.

Landgoed Prattenburg

Februari 2011 is een convenant getekend met landgoed Prattenburg. December 2016 is het Inpassingsplan Landgoed Prattenburg overhandigd aan de eigenaar. Met het inpassingsplan wordt het landgoed in staat gesteld enkele woningen en een (zorg)hotel te ontwikkelen, om het landgoed duurzaam in stand te kunnen houden.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
PM	€ 0	PM	PM	42%	42%	☺

2.1H. KROMME RIJNGEBIED

De opgave functieverandering bedraagt 55,9 ha. Hiervan is 7,6 ha gerealiseerd in 2017 via de SKNL. De restantopgave bedraagt 48,2 ha. De restantopgave voor inrichting bedraagt ruim 100 ha.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
PM	€ 0	PM	PM	14%	56%	☺

2.1I. STOUTENBURG

De opgave functieverandering bedraagt 21,8 ha. Hiervan is 4,5 ha gerealiseerd t/m 2015. De restant-opgave bedraagt 17,4 ha en ligt voornamelijk langs de Barneveldsche beek. De restantopgave voor inrichting bedraagt 42,2 ha.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
PM	€ 0	PM	PM	20%	43%	☺

2.1J. UITERWAARDEN NEDER-RIJN

De opgave functieverandering in de uiterwaarden langs de Neder-Rijn bedraagt 178,7 ha. Hiervan is 108,5 ha gerealiseerd t/m 2015 en 13,6 ha in de afgelopen 2 jaar. Resterende opgave bedraagt 56,7 ha. In 2017 is de inrichting van deelgebied Palmerswaard opgeleverd (22,8 ha). Van de natuurontwikkeling langs de Neder-Rijn is een filmopname gemaakt door O-gen. In 2017 is het Definitief Ontwerp voor de Elster Buitenwaard vastgesteld. Naar verwachting wordt de inrichting van de Elster Buitenwaard conform planning wordt opgeleverd (127 ha). in 2019.

In 2017 is tevens gestart met de opzet/uitwerking van een provinciebreed programma Realisatie natuurlijke uiterwaarden provincie Utrecht. Dit moet in 2018 leiden tot een samenwerking met Rijkswaterstaat. HDSR, Natuurmonumenten en Het Utrechts Landschap om te komen tot een zoveel mogelijk aaneengesloten natuurgebied in de uiterwaarden van de Neder Rijn en Lek. Beoogde realisatie is 2019-2021 (fase 1) en 2022-2027 (fase 2).

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 3.724	€ 2.213	€ 1.512	€ 0	68%	43%	☺

2.1K. VALLEI ZUID

In deelgebied Vallei Zuid resteert een opgave functieverandering van 8,5 ha en een opgave inrichting van 20,7 ha. In 2016 is het ecologisch waardevolle Meeuwenkampje ingericht. Het gebied ligt ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem nabij Fort aan de Buursteeg (14,8 ha), In 2017 zijn diverse percelen ingericht nabij ecoduct Rumelaar over de A12 bij Maarsbergen (17,4 ha).

KAMM-Landgoederen

Onderdeel van dit deelgebied zijn de Landgoederen Kombos, Anderstein, Maarsbergen en Huis te Maarn. In maart 2015 is met deze landgoederen en de gemeente Utrechtse Heuvelrug een convenant getekend. De in het convenant gemaakte afspraken zijn inmiddels vastgelegd in het bestemmingsplan van de gemeente vastgelegd, waardoor mogelijkheden voor de landgoederen zijn ontstaan om aan ontwikkeling te doen, waardoor een landgoed in eigen onderhoud kan voorzien en de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het landgoed in stand blijven en waar mogelijk versterkt worden. Er is sprake van een goede samenwerking tussen de landgoederen onderling en de gemeente en de provincie.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 106	€ 86	€ 20	PM	58%	68%	☺

2.1L. VALLEILINT UTRECHT

Per 2011 bedroeg de opgave realisatie functieverandering 200,7 ha. Hiervan is 83,6 ha gerealiseerd in de AVP-periode t/m 2015 (o.a. via de kavelruil Modderbeek). De resterende opgave realisatie functieverandering bedraagt 117,1 ha. Dit deelgebied omvat de landgoederen Den Treek, De Boom en Geerestein.

Landgoed Den Treek-Henschoten

Met landgoed Den Treek-Henschoten is in 2011 een convenant afgesloten. De maatregelen zijn grotendeels uitgevoerd met uitzondering van de realisatie van het definitieve informatiecentrum op het landgoed. We zijn hierover in gesprek met het landgoed en de gemeente Leusden. Vooralsnog is er een tijdelijk informatiecentrum nabij Bergzicht ingericht ten westen van het Henschotermeer.

Landgoed De Boom

Januari 2013 is met Landgoed De Boom een convenant afgesloten. Er ligt nog een opgave voor natuurontwikkeling in het Langesteeggebied.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 961	€ 479	€ 382	€ 100	43%	41%	☺

2.1M. BETHUNEPOLDER

De inrichting van de Bethunepolder is in september 2014 opgeleverd. Hiermee is 260 hectare natuur en 5 km wandelpad gerealiseerd. Vanaf mei 2016 is het peil stapsgewijs verhoogd. Er resteert nog een opgave van 14,9 ha (conform begrenzing Natuurbeheerplan 2019).

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 96	€ 60	€ 36	€ 0	59%	95%	☺

2.1N. WILNISSE BOVENLANDEN

De inrichting van de Wilnisse Bovenlanden is onder regie van de Gebiedscommissie Utrecht-West eind 2016 afgerond (248,2 ha). Naast het grondverzet zijn er voorzieningen aangelegd voor omzet van het waterpeil naar een natuurlijk peilbeheer, is er 6 km natuurvriendelijke oever aangelegd (opgave Kaderrichtlijn Water, KRW), is de beheerinfrastructuur vernieuwd en aangepast en is het gebied ontsloten voor extensieve recreatie. Van de uitvoering is een filmopname gemaakt met een drone. Twee natuurondernemers in de Wilnisse Bovenlanden zorgen samen met Staatsbosbeheer en Stichting de Bovenlanden voor het beheer van het gebied. Er resteert nog een opgave van 32,8 ha (functieverandering en inrichting).

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 2.344	€ 1.691	€ 5	€ 648	54%	89%	☺

2.1O. SCHRAALLANDEN LANGS DE MEIJE

Het gebied Schraallanden langs de Meije is onderdeel van het N2000-gebied Nieuwkoopse Plassen en De Haeck. Het is een soortenrijk stukje schraal grasland. Er ligt nog een opgave om een bufferzone te realiseren ten westen van het gebied. In het Utrechtse deel van dit Natura 2000 gebied zijn geen natuurherstelmaatregelen in het kader van de PAS vastgesteld. Er worden gesprekken gevoerd met de grondeigenaar. Daarnaast ligt er op diverse percelen in eigendom bij Staatsbosbeheer nog een inrichtingsopgave.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
PM	€ 0	PM	PM	0%	0%	☺

Natuurvriendelijke oevers in de Wilnisse Bovenlanden © Maarten Koch

2.1P. GROOT WILNIS-VINKEVEEN

Om het veenweidelandschap van Groot Wilnis-Vinkeveen te behouden en verder te ontwikkelen, sloten gebiedspartijen in 2010 voor deze polder een convenant met afspraken over veelzijdige natuur, duurzame landbouw, beperken bodemdaling, schoon water en recreatie. In maart 2016 is een evaluatie met gebiedspartners georganiseerd, halverwege de convenant periode, om vast te stellen waar we staan en wat de komende opgave wordt. Daarvoor is een film gemaakt over de totstandkoming van het convenant en de uitwerking tot op heden.

In de zomer van 2017 is de inrichting natuurreservaat Demmerik gestart. Er zijn natuurvriendelijke oevers en schraallandpercelen ingericht, beheerpaden opgeknapt en diverse bruggen en dammen aangelegd.

De wandelbruggen voor het rondje aan de noordkant van de spoorbaan zijn aangelegd. Ook is de openheid in het gebied hersteld ten gunste van de weidevogels. Zo is opgaande beplanting gekapt, o.a. langs de voormalige spoorbaan. Het merendeel van het werk is in 2017 uitgevoerd, in 2018 wordt het laatste deel van het werk opgeleverd.

Voor de natuurverbinding Peilvak 9 en Oukoop Noord is 44 ha landbouwgrond omgezet naar natuur. De percelen zijn in 2016/2017 ingericht door 12 agrariërs. Vanaf 2018 ontvangen zij een subsidie voor particulier natuurbeheer. Ook voor de natuurverbinding Veldwetering en in natuurgebied Grote Sniep is landbouwgrond naar natuur omgezet. Inrichting wordt afgerond in 2018.

De aanleg van onderwaterdrainage in Peilvak 9 loopt vertraging op ten opzichte van de gemaakte afspraken in het gebiedsprogramma. Het blijkt dat niet alle agrariërs de toegevoegde waarde van onderwaterdrainage voor de agrarische bedrijfsvoering wordt ervaren en dat voor een aantal de investering te hoog is, mede door een lage melkprijs. De regeling voor Peilvak 9 is verlengd tot en met 2020, zodat bij een aantrekkende melkprijs de bedrijven de cofinanciering weer kunnen dragen. Daarnaast worden nieuwe factsheets over onderwaterdrainage gemaakt.

In 2017 is een groot aantal damhekken met streekeigen namen geplaatst om de beleving van het gebied te vergroten. In totaal zijn er 150 damhekken geplaatst in 2017 en 2018.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 11.092	€ 2.972	€ 1.373	€ 6.748	67%	58%	☺

2.1Q. MARICKENLAND

In 2017 heeft de provincie Utrecht, in overleg met de gemeente De Ronde Venen, Waterschap Amstel Gooi en Vecht en Staatsbosbeheer, aan de Gebiedscommissie Utrecht-West gevraagd om de opgaven in Marickenland-Oost te realiseren. Hiermee wordt voor het project Marickenland een doorstart gemaakt. De planvorming is gestart in 2018. De opgaven betreffen de realisatie van 266 hectare veelal natte natuur, het tegengaan van de bodemdaling met een robuust watersysteem, ongeveer 6 hectare waterberging en voldoende recreatieve mogelijkheden. In 2017 heeft de provincie 51 ha binnen begrensde NNN kunnen aankopen. Na inrichting voor natuur zullen de provinciale eigendommen worden verkocht aan een eindbeheerder. Het betreft hier een nationale natuuropgave.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
PM	€ 500	PM	PM	49%	0%	☺

2.1R. OOSTELIJKE VECHTPLASSEN

In het Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen ligt zeer kwetsbare en zeldzame natuur. Om de juiste balans tussen natuurbehoud en landbouw in het gebied mogelijk te houden worden natuurherstelmaatregelen in het kader van de PAS uitgevoerd. Belangrijkste maatregelen zijn het aanpassen van het watersysteem, waarbij het kwelwater uit de Utrechtse Heuvelrug meer en langer in het natuurgebied beschikbaar komt en het afplaggen van voedselrijke (fosfaat) bovengrond. Het eerste half jaar van 2017 zijn de werkzaamheden in de zogenoemde 'Taartpunt' afgerond en zijn diverse percelen in het kader van LIFE+ ingericht. In september 2017 is de aannemer gestart met de uitvoering van het inrichtingsplan in de Oostelijke Binnenpolder Tienhoven. De PAS natuurherstelmaatregelen in dit gebied worden medegefinancierd vanuit POP3-middelen.

In 2016 is een film over het gebied gemaakt met als doel een breder publiek te informeren over Natura2000, de schoonheid van het gebied en de urgentie van het behoud en herstel van deze unieke natuur.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 14.421	€ 2.842	€ 3.292	€ 8.287	44%	19%	☺

2.1S. POLDER MIJNDEN

Op 13 juni 2017 is het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Stichtse Vecht behandeld bij de Raad van State. De uitspraak is dat het proces van het bestemmingsplan opnieuw moet worden doorlopen. De daadwerkelijke inrichting van het oostelijke deel van de polder is daardoor uitgesteld. Wel wordt al met aanwonenden en pachters overlegd over het vervolgtraject. Het betreft hier een inrichtingsopgave van 81,4 ha nationale natuur. Halverwege 2018 is hiervoor de planvorming gestart.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Functie gewijzigd	Ingericht	Conform planning
€ 981	€ 152	€ 0	€ 829	100%	0%	😐

2.1T. HET OVERIGE DEEL VAN WESTELIJK UTRECHT

In de overige gebieden binnen AVP-gebied Utrecht West lag een opgave voor functieverandering van 45,9 ha. Hiervan is 12,7 ha gerealiseerd t/m 2015 en 8,8 ha in 2016 en 2017 door HDSR en het Utrechts Landschap. Er resteert nog een opgave voor functieverandering van 24,4 ha. Er resteert nog een inrichtingsopgave van 185,9 ha.

2.2. ONTWIKKELEN GROENE CONTOUR

DOEL

Realisatie van 3.000 ha groene contour door derden conform het Akkoord van Utrecht (2011).

In de provincie is er ruimte voor 3.000 ha aan natuurontwikkeling in de zogenaamde groene contour gebieden, waarbij andere partijen het initiatief nemen voor realisatie. Via het programma Agenda Vitaal Platteland is daarvoor ondersteunende capaciteit beschikbaar. Er zijn vanaf 2011 verschillende initiatieven geweest om hectares natuur in de groene contour te realiseren, bijvoorbeeld via rood-voor-groen constructies of natuur-compensatieprojecten. Daarmee is een oppervlak van circa 84 ha aan nieuwe natuur ontwikkeld. De beperkte resultaten zijn aanleiding om te bezien op welke wijze de realisatie een impuls kan krijgen in de jaren 2018 en 2019.

De Utrechtse landbouw- en natuurorganisaties en de agrarische collectieven hebben de handen ineen geslagen om actief en voortvarend natuurinclusieve landbouw te ontwikkelen en te realiseren. Dit heeft geresulteerd in het 'Actieplan Duurzame Landbouw met Natuur in de provincie Utrecht'. In de groene contour wordt een pilot opgestart waarbij onder meer de mogelijkheden zullen worden verkend om natuurgelden voor beheer te kapitaliseren. De provincie biedt hiervoor experimenteerruimte.

2.3. VERBINDEN VAN NATUURGEBIEDEN

DOEL

Opheffen van knelpunten binnen het Natuurnetwerk Nederland.

Vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland worden 3 ecopassages gerealiseerd bij provinciale wegen. De daadwerkelijke uitvoering is belegd bij het team Project- en programmamanagement van het domein Mobiliteit. De ecoducten worden niet rechtstreeks uit het programma AVP gefinancierd, maar vanuit de reserve ecoducten.

Met de bouw van het ecoduct over de N227 ten zuiden van Maarn is in augustus 2017 gestart. De werkzaamheden zullen in het najaar 2018 afgerond zijn.

In september 2017 heeft Gedeputeerde Staten ingestemd met het voorstel van de Stuurgroep Ecopassages N237 en Biltse Rading voor de aanleg van 2 kleinere ecotunnels onder de N237 en de Biltse Rading.
De ontwerpen voor de beide tunnels worden in 2018 uitgewerkt door respectievelijk de provincie voor de N237 en de gemeente Utrecht voor de Biltse Rading. Aanleg start in 2019.
De aanleg van het ecoduct over de N226 is nog in voorbereiding. De bouw hiervan start naar verwachting in 2020.

3. BEHOUDEN EN VERBETEREN VAN DE KWALITEIT VAN NATUUR EN LANDSCHAP

OM DE UTRECHTSE NATUURWAARDEN EN DE DAARBIJ BEHORENDE BIODIVERSITEIT TE BEHOUDEN EN TE VERSTERKEN EN EEN DUURZAME STAAT VAN INSTANDHOUDING VAN ONZE AANDACHTSOORTEN NADERBIJ TE BRENGEN IS HET NIET VOLDOENDE OM ALLEEN RUIMTE AAN EEN ROBUUST NETWERK VAN NATUURGEBIEDEN TE BIEDEN. TEGELIJKERTIJD DIENEN WE ZORG TE DRAGEN VOOR HET OP ORDE BRENGEN VAN DE NATUURKWALITEIT IN ONZE AL BESTAANDE NATUURGEBIEDEN EN DAARBUITEN.

3.1. LANDSCHAP

DOEL

Aandacht voor de kernkwaliteiten en de diversiteit van het landschap:

Er zijn geen aparte middelen voor dit doel beschikbaar gesteld; het thema landschap wordt gekoppeld aan andere thema's, vooral bij het thema natuur, bodem en water. Wij hanteren hierbij de volgende prioriteiten:
a) Zorgvuldige landschappelijke inpassing;
b) Meekoppelen landschap bij realisatie van andere doelstellingen (m.n. natuur, recreatie en cultuurhistorie) en
c) Continuering van beheer van landschapselementen.

Begin 2017 is in samenspraak met de Gebiedscommissie Utrecht-West het Platform Kleine Landschapselementen opgericht en wordt in vier gemeenten (waaronder Stichtse Vecht) een pilot uitgevoerd tot 1 juni 2019. Daarna wordt het resultaat geëvalueerd en worden de "best practices" uitgerold bij de collectieven en gemeenten. Deze pilot wordt gefinancierd uit het programma Agenda Vitaal Platteland.

In 2016 zijn twee subsidies financieel vastgelegd, waardoor een besteed budget in 2016-2017 zichtbaar is in onderstaande tabel. De subsidieverplichting is echter al in de voorgaande AVP-periode aangegaan.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
€ 468	€ 468	€ 0	€ 0	0	☺

3.2. BESCHERMDE NATUURMONUMENTEN

DOEL

Het nemen van maatregelen om de Beschermde Natuurmonumenten in stand te houden en te verbeteren (herstelstrategie) en anderzijds de opheffing van de externe werking voor ammoniak voor landbouwbedrijven in de omgeving van deze Beschermde Natuurmonumenten.

In het Akkoord van Utrecht (9 juni 2011) is afgesproken om "per beschermd Natuurmonument" afspraken te maken over de te nemen maatregelen ten behoeve van de instandhouding en verbetering van die gebieden (herstelstrategie) en anderzijds de opheffing van de externe werking voor ammoniak voor landbouwbedrijven in de omgeving van die gebieden."

Met ingang van de nieuwe wet Natuurbescherming januari 2017 bestaan de NB-wet gebieden formeel niet meer. De afgesproken herstelmaatregelen zijn opgenomen in herstelplannen en worden in de komende jaren verder uitgevoerd. In onderstaande tabel zijn de (voormalige) Beschermde Natuurmonumenten opgenomen en het percentage van de maatregelen die zijn uitgevoerd (korte + lange termijn). In totaal is 75% van de maatregelen uitgevoerd. De 25% die nog moet worden uitgevoerd betreft grotendeels maatregelen die als 'z.s.m. met uitloop na 2015' of als 'lange termijn (na 2015)' staan opgenomen in de herstelplannen.

#	NB-wet gebied	Maatregelen uitgevoerd
1	Kamerikse Nessen (Woerden)	50%
2	Meeuwenkampje (Veenendaal)	88%
3	Moerasterreinen langs de Bijleveld (Harmelen)	100%
4 en 5	Oeverlanden Angstel, Aa, Gein en Winkel (Abcoude)	75%
6	Raaphof (Bunnik)	67%
7	Schoolsteegbosjes	89%
8a	Schraallanden Utrecht-West, Armenland Ruwiel (Wilnis)	100%
8b	Schraallanden Utrecht-West, Kamerik Teylingens (Wilnis)	33%
8c	Schraallanden Utrecht-West, Demmerikse Kade (Wilnis)	100%
9	Groot Zandbrink (Leusden)	64%
Totaal aan maatregelen uitgevoerd		**75%**

In nagenoeg alle gebieden zijn de herstelmaatregelen grotendeels afgerond, met uitzondering van Kamerik Teylingens (33% gerealiseerd). De benodigde gronden voor het realiseren van een buffer zijn in 2017 door middel van een kavelruil verworven (1 maatregel). Inrichting en peilopzet van de buffer en plaggen van de gedegenereerde delen van het schraalland staan gepland voor 2018 (laatste 2 maatregelen). Het jaar 2017 is benut voor bodemonderzoek en aanvragen van vergunningen. Regie ligt bij de Gebiedscommissie Utrecht-West.

In Groot Zandbrink moeten nog diverse herstelmaatregelen opgepakt worden (67% gerealiseerd). Het betreft hier de verondieping van een sloot ten zuidwesten van Groot Zandbrink (in combinatie met natuur compenserende maatregelen fietspad Asschatterweg), functiewijziging van een landbouwperceel en inrichting van diverse percelen. Deze maatregelen worden grotendeels opgepakt / afgerond in 2018 tegelijk met de inrichting op Landgoed De Boom. Regie ligt bij de Gebiedscoöperatie O-gen.

Voor de maatregel "verbeteren waterkwaliteit Grecht" bij de Kamerikse Nessen (50% gerealiseerd) is een onderzoek uitgevoerd en loopt nog een ander onderzoek. Hieruit zal blijken of en op welke termijn het Grechtwater nodig is voor bevloeiing van de Nessen. In het herstelplan is aangegeven dat die verbetering van de waterkwaliteit een (eventuele) lange termijn maatregel is die niet in het tijdsbestek van de herstelplannen kan worden gerealiseerd. Regie ligt bij de Gebiedscommissie Utrecht-West.

3.3. PROGRAMMA AANPAK STIKSTOF

DOEL

Doel van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is het herstellen en robuuster maken van de voor stikstof gevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten in Natura 2000- gebieden, zodat deze beter beschermd zijn tegen hoge stikstofbelasting.

Om natuurgebieden te beschermen mag daar de stikstofbelasting niet toenemen. Dat wringt soms met de groei van de economie. Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) biedt een oplossing door ruimte voor economische ontwikkeling te combineren met generieke maatregelen gericht op verminderen van de uitstoot van stikstof enerzijds en het versterken van natuurkwaliteit door uitvoering van natuurherstelmaatregelen anderzijds.

Binnen het programma AVP worden de natuurherstelmaatregelen in de Utrechtse Natura 2000 gebieden die zijn vastgelegd in de Natura 2000 gebiedsanalyses PAS uitgevoerd. In paragraaf 2.1 is bij de gebiedsprojecten Binnenveld, Oostelijke Vechtplassen Utrecht, Kolland-Overlangbroek en Schraallanden langs de Meije de voortgang beschreven. Voor het Natura 2000 gebied De Horde in de Uiterwaarden Lek beraadt de provincie zich nog over de uit te voeren maatregel.
Voor de natuurherstelmaatregelen in Natura 2000 gebied Botshol is in 2017 subsidie verleend aan Natuurmonumenten. De uitvoering is in 2017 door Natuurmonumenten gestart.

3.4. KADERRICHTLIJN WATER

DOEL

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) geeft een kader voor de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater per waterlichaam. Het betreft chemische en ecologische doelen voor het oppervlaktewater en kwaliteitsdoelen voor grondwater. Via AVP wordt subsidie verstrekt voor maatregelen die bijdragen aan het realiseren van de KRW-doelen en het verbeteren van de ecologie van het overig water.

De realisatie van de KRW-maatregelen voor kwaliteit van het oppervlaktewater is grotendeels geregeld via de programmering van de waterschappen. Daarnaast lopen er projecten op het gebied van nutriënten emissiereductie, medegefinancierd vanuit POP3. Ook speelt de uitvoering van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) een belangrijke rol in het halen van de KRW-doelen. Ook worden KRW-maatregelen uitgevoerd tegelijk met de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (zie 2.1)

Vanuit POP3 zijn in de afgelopen 2 jaar een vijftal subsidies verstrekt voor verbeteren van de waterkwaliteit binnen diverse gebieden in de provincie Utrecht. Er zijn diverse natuurvriendelijke oevers en vispassages aangelegd met behulp van deze subsidies. Cofinanciering wordt gedekt door de waterschappen.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	5	☺

4. VERSTERKING VAN DE VERBINDING TUSSEN NATUUR, MAATSCHAPPIJ EN ECONOMIE

NATUUR HEEFT EEN INTRINSIEKE WAARDE EN HET IS DAAROM ONZE PLICHT OM ER GOED VOOR TE ZORGEN. TEGELIJKERTIJD VINDEN WE DAT MENSEN VAN ONZE NATUUR – EN HET OMRINGENDE LANDSCHAP – MOETEN KUNNEN GENIETEN, TEMEER OMDAT DIT TAL VAN POSITIEVE NEVENEFFECTEN HEEFT, BIJVOORBEELD OP DE GEZONDHEID. EEN ROBUUST NETWERK VAN NATUUR KAN DIT RECREATIEVE GEBRUIK AAN. OOK WILLEN WE GRAAG DAT RECREANTEN ZICH MEDE VERANTWOORDELIJK VOELEN VOOR NATUUR.

4.1. BELEEFBARE NATUUR

DOEL

Vergroten van de participatie van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij de natuur.

Zeven gemeenten zijn in 2017 gestart met Groen aan de Buurt. Dit programma wordt gefaciliteerd door Landschap Erfgoed Utrecht, IVN Utrecht en de Natuur en Milieufederatie Utrecht met als doel inwoners actief aan de slag te laten gaan met het landschap en de natuur in hun buurt. Groen aan de Buurt is een DOE-project.

Onderdeel van het project Groen aan de Buurt is de Voucher Beleef en Bewonder! Er zijn in 2017 184 projecten gehonoreerd. De voucherregeling is gesubsidieerd vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland. Met de voucherregeling zijn verspreid over de provincie een heleboel verschillende projecten mogelijk gemaakt: natuurspeeltuinen, groene schoolpleinen, poten van bloembollen en stinzebeplanting, een weidevogel plas-dras, een oeverzwaluwenwand, etc. Sommige van deze projecten hadden ook een sociale component, doordat er werd samengewerkt met bijvoorbeeld ouderen, moeilijk lerende kinderen of vluchtelingen.

Afgezien van de echte fysieke uitvoeringsprojecten zijn er ook projecten gehonoreerd die gericht zijn op educatie, natuuronderzoek of de aanschaf van materiaal door een vrijwilligersgroep.

Op website www.groenaandebuurt.nl is meer informatie en inspiratie beschikbaar.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
€ 800	€ 550	€ 250	€ 0	2	☺

4.2. NATIONAAL PARK UTRECHTSE HEUVELRUG

DOEL

Behouden en versterken van de natuurwaarden, de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de Utrechtse Heuvelrug en het beter benutten van de recreatieve mogelijkheden. Betere benutting van de economische potentie van de Utrechtse Heuvelrug en opbrengsten hieruit inzetten voor behoud van de kwaliteiten van het gebied.

Samen met de gebiedspartijen is er gewerkt aan een Nationaal Park Heuvelrug nieuwe stijl, van Gooimeer tot Grebbeberg. De status Nationaal Park verruimt de mogelijkheden voor het behoud en de ontwikkeling van natuur, landschap en erfgoed.

In 2017 is gewerkt aan de basis van het Nationaal Park Heuvelrug. Door middel van een serie van gebiedsbijeenkomsten met deskundigen, belangenorganisaties en belanghebbenden is een integrale gebiedsvisie met een ambitiekaart opgesteld. Daarnaast is gekeken naar de rol die het Nationaal Park moet gaan vervullen en de organisatievorm die daar het beste bij past. De organisatievorm wordt in 2018 en 2019 verder uitgewerkt.

Ondertekening intentieovereenkomst Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug @ Huisinga Fotografie

In de Samenwerkingsagenda Nationaal Park Heuvelrug zijn de ambities voor het Nationaal Park voor de komende periode beschreven. Het document vormt de basis waarop de werkorganisatie de komende tijd kan gaan ondernemen. Op 25 januari 2018 ondertekenden 17 gebiedspartijen een intentieovereenkomst. De ambities voor het Nationaal Park zijn daarin onderschreven en er is afgesproken om gezamenlijk een oplossing te vinden voor de financiële opgave die samenhangt met de Samenwerkingsagenda. Besluitvorming in raden, staten en besturen hierover is voorzien in de loop van 2018. In 2018 en 2019 worden de ambities uitgevoerd.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
€ 1.251	€ 528	€ 631	€ 92	n.v.t.	☺

5. DUURZAME LANDBOUW BEVORDEREN

DUURZAME LANDBOUW IS LANDBOUW DIE ZOWEL IN ECOLOGISCH, ECONOMISCH ALS SOCIAAL OPZICHT TOEKOMSTBESTENDIG IS. WE ZETTEN IN OP EEN DUURZAAM VOORTBESTAAN VAN DE LANDBOUWSECTOR IN DE PROVINCIE UTRECHT.

5.1. VITALE LANDBOUW

DOEL

Het behouden en versterken van een economisch rendabele bedrijfsvoering, schaalvergroting afgestemd op de kwaliteit van het landschap, het versterken van de duurzaamheid en een aantrekkelijke leefomgeving en het versterken van de relatie tussen stad en platteland.

Algemeen

Vanuit de beide gebiedscommissies is in 2017 meegedacht in het opstellen van de provinciale Landbouwvisie. Deze is in september 2018 door PS behandeld.
De uitvoering van het landbouwbeleid kent twee sporen. Ten eerste worden projecten mogelijk gemaakt door subsidies via POP3. Ten tweede werken de gebiedscommissies aan landbouwstructuurversterking en stimulering duurzame landbouw.

POP3

POP3 is het derde Europese subsidieprogramma voor het ontwikkelen, verduurzamen en innoveren van de agrarische sector in Nederland. Het programma loopt van 2014 tot en met 2020, met uitloop tot 2023. Het programma levert een bijdrage aan het verder ontwikkelen van innovatie in de agrarische sector en stimuleert agrariërs om duurzamer en concurrerender te ondernemen.

Via POP3 stimuleert de provincie economisch vitale en duurzame landbouw. POP3-middelen hiervoor worden mede gefinancierd vanuit het programma AVP. In overleg met de Gebiedscommissie Utrecht-West en de Gebiedsraad O-gen zijn in 2017 voor landbouw-water zes maatregelen opengesteld voor POP3 subsidie.
Het betreft openstellingen onderstaande doelstellingen:

a. verschuiving van de bestaande kostenreductiestrategie naar een meerwaardestrategie
b. een beter beheer van productierisico's
c. een geringer grondstoffengebruik en een gesloten kringloop

d. klimaatmitigatie (vermindering van de uitstoot van broeikasgassen door een zuiniger energiegebruik, reductie van het gebruik van fossiele energie door omschakeling op hernieuwbare energie, productie van hernieuwbare energie);
e. klimaat adaptatie (door het tegen gaan van dan wel het verminderen van de effecten van grotere watertekorten en -overschotten en toenemende verzilting);
f. verbetering van dierenwelzijn/diergezondheid en verminderd risico voor de volksgezondheid bij de interactie tussen mens en dier;
g. behoud en versterking van biodiversiteit en omgevingskwaliteit.

Er zijn zeven openstellingen geweest op de volgende maatregelen: investeringen voor Jonge Landbouwers, fysieke investeringen voor innovaties, kavelruil, samenwerking voor innovatie, kennisoverdracht voor kringlooplandbouw en niet productieve maatregelen voor water (KRW-maatregelen) en het LEADER programma.
De openstellingsbesluiten sluiten nauw aan op provinciaal beleid t.a.v. verduurzamen landbouw en realisatie KRW-doelen en de gewenste projecten in gebieden. Bij de projecten zijn prestatie-indicatoren benoemd die vooral betrekking hebben op omvang (zoals aantal bedrijven waar investering wordt toegepast) en bereik (hoeveel agrariërs worden bereikt). Deze zijn per project vastgelegd in een monitoringsoverzicht.

Concrete voorbeelden van projecten en investeringen voor subsidies zijn: studieclubs voor kringlooplandbouw, samenwerken aan nutriëntenkringloop, kavelruilprojecten, zonnepanelen, de aanleg van vispassages en natuurvriendelijke oevers. Daarnaast zijn door de LEADER groepen (Weidse Veenweiden en Utrecht-Oost) projecten voor subsidiëring ingediend, zie ook onder LEADER.

Het subsidieplafond in 2017 voor alle openstellingen samen was € 12 mln. Er is voor € 11,1 mln. aan projecten ingediend door 68 aanvragers. Een deel van de projecten valt echter bij de beoordeling af. In 2017 is voor € 8,9 mln. aan POP3 geld door de provincie Utrecht beschikt (inclusief de benodigde cofinanciering). De cofinanciering van de Europese middelen is afkomstig van provincie (AVP programma), de waterschappen en voor LEADER ook van gemeenten. Naast bovenstaande middelen zijn er ook vanuit POP3 middelen ingezet voor agrarisch natuurbeheer.

Vitale en duurzame landbouw

Er is een nieuwe website voor kennisoverdracht over duurzame landbouw naar boeren gelanceerd en "De Aanjager" is in 2016 en 2017 in totaal vier keer verschenen. Het traject Energie Neutrale Melkveehouderij is succesvol voortgezet. Er zijn studiegroepen over energiebesparing opgezet, is er voorlichting gegeven over energie- en dieselbesparing en zijn er bijeenkomsten over zonnepanelen georganiseerd.

We hebben de waterschappen ondersteund bij het opzetten van de Proefpolder Kringlooplandbouw. Daarnaast hebben we collectief RVV en waterschap AGV ondersteunt bij het opzetten en uitvoeren van een pilot kringlooplandbouw als blauwe dienst. Ook hebben we een kringloopkalender ontwikkeld die februari 2018 door de gedeputeerde is aangeboden aan de Utrechtse melkveehouders. In Utrecht-Oost is het project Duurzaam Werken aan Bodem en Water succesvol afgerond.

Tevens zijn in 2016 en in 2017 een drietal kavelruilen succesvol afgerond en heeft de Gebiedscommissie Utrecht-West het Programma Kavelruil vastgesteld op basis waarvan 3 POP3 aanvragen zijn ingediend in 2017.

In 2017 is met steun van de Gebiedscommissies het project Boerderij in de Kijker uitgebreid naar de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs. Daarnaast hebben we samen met de gemeente Woerden, HDSR, provincie en LTO Noord het project Agrologistiek (nu Veenweiden in Beweging) opgestart.

Opwekking zonne-energie op dak van stal

LEADER

Vanuit POP3 LEADER zijn in 2016 en 2017 een viertal projecten gesubsidieerd. Het betreft de volgende projecten:

- Kaasexperience in het Groene Hart van Holland (Stichting Kaaspakhuis Woerden)
- Gemeenschapsboerderij Baron van Nagelhoeve (Baron van Nagelhoeve VOF)
- CO_2 neutraal monument door warmteopslag in mestput (B&B De Nachtdijk)
- Waterfort: watereducatie op fort Lunet aan de Snel (Stichting Lunet aan de Snel)

Met deze projecten wordt bijgedragen aan de relatie stad-land.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
€ 9.023	€ 3.818	€ 5.203	€ 1	35	☺

5.2. AFREMMEN BODEMDALING

DOEL

Beperken van de bodemdaling in de veengebieden.

Middels het Programma Aanpak Veenweiden, onderdeel van AVP, wordt invulling gegeven aan het afremmen van de bodemdaling. De aanpak is doorgaans gericht op het afremmen van bodemdaling door toepassing van innovaties. In het programma worden verschillende thema's onderscheiden waarvoor innovatieve ideeën kunnen worden uitgewerkt in samenwerking met en cofinanciering van derden (particulieren, ondernemers, kennisinstituten, overheden). De thema's zijn 'Het nieuwe melkveebedrijf', 'Nieuwe verdienmodellen/teelten', 'het nieuwe watersysteem', 'infrastructuur en bebouwing' en 'proces'. Het programmabureau Utrecht West zorgt voor de uitvoering van dit programma.
Zo wordt er gewerkt aan het doorzetten en waar mogelijk opschalen van de pilots voor de toepassing van onderwaterdrainage als kansrijke bodemdaling remmende maatregel. De volgende vijf projecten zijn in 2016 en 2017 gesubsidieerd:

- Veen, voer en verder: riet, lisdodde. miscanthus/wilde rijst en wilg (VIC)
- Precisiewatermanagement met onderwaterdrainage en putbemaling (VIC)
- Zettingsvrij en meebewegend bouwen (gemeente Woerden)
- Voorbereiding bedrijvenproef sturen met water (HDSR)
- De Off Grid Boerderij (VIC)

Daarnaast heeft het Veenweiden Innovatiecentrum (VIC) in 2017 een exploitatiesubsidie ontvangen van de provincie Utrecht voor de periode 2017-2019.

Ook is vanuit het Agenda Vitaal Platteland door de Gebiedscommissie Utrecht-West bijgedragen aan het gebiedsproces in Polder Portengen bij Kockengen. Samen met eigenaren en gebruikers is gewerkt aan een richtinggevend en realistisch toekomstperspectief voor de polder. Begin 2018 is het project overgedragen aan het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR). Het toepassen van onderwaterdrainage in dit gebied wordt in 2018 verder uitgewerkt met de agrariërs in het gebied.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
€ 3.826	€ 1.659	€ 1.457	€ 710	5	☺

5.3. AANPAK PROBLEMATIEK VRIJKOMENDE AGRARISCHE BEBOUWING (VABS)

DOEL

Het nader in beeld brengen van de aard van de problematiek die voortkomt uit het vrijkomen en leegstaan van agrarische bedrijfsgebouwen; het stimuleren van oplossingen die bijdragen aan de omgevingskwaliteit en de leefbaarheid van het landelijk gebied.

De provincie heeft in 2017 onderzoek laten doen naar de problematiek van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) in de provincie. Op basis van dit onderzoek hebben de beide gebiedscommissies advies gegeven over de verdere aanpak van deze problematiek. In Utrecht Oost is als pilot een VAB-loket ingericht om sloop- en hervestigingslocaties bij elkaar te brengen (gefinancierd vanuit het Investeringsprogramma Fysieke Leefomgeving). In de Kadernota 2018 wordt geld gevraagd specifiek voor de VABs.
Uit de door de Gebiedscommissie Utrecht-West opgeleverde inventarisatie naar de problematiek is gebleken dat de probleemperceptie in Utrecht West minder groot is dan in Oost. Wat vooral naar voren kwam is de discrepantie tussen de mogelijkheden die de provincie ziet in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en welke door de gemeenten gevoeld worden. Daarnaast is een meewerkende houding bij functie verandering niet altijd vanzelfsprekend. Hierdoor is het voor initiatieven moeilijk om een succes te worden.

Het gebied heeft aangegeven dat de rood voor rood regeling niet altijd bijdraagt aan een aantrekkelijk landelijk gebied, de bouwrechten kunnen maar op zeer beperkte plek landen. Hier zou een bredere kijk op het landelijk gebied kunnen helpen. Ook zou de provincie een initiatief als Lopikermeerwaard kunnen ondersteunen.

De provincie gaat in gesprek met gemeenten om de vrijheden in de PRS door te vertalen naar de gemeentelijke bestemmingsplannen. Daarbij komt ook de tegen strijdige wetgeving naar voren. Aan de hand van enkele casussen kan het gesprek gevoerd worden, waar de huidige werkwijze verbeterd kan worden. Op deze wijze wordt een gemeenschappelijk beeld van de gewenste situatie/werkwijze gevonden. Indien de probleemperceptie voldoende groot is en afgestemd moet er extra capaciteit voor worden vrijgemaakt.

6. VERSTERKEN LEEFBAARHEID LANDELIJK GEBIED

WIJ STIMULEREN DE LEEFBAARHEID EN REGIONALE ECONOMIE VAN HET LANDELIJK GEBIED INCLUSIEF DIE VAN DE KLEINE KERNEN. OOK VERGROTEN WE DE BELEEFBAARHEID VAN HET LANDELIJK GEBIED DOOR HET ONTWIKKELEN VAN RECREATIEMOGELIJKHEDEN IN HET LANDELIJKE GEBIED EN HET COMPLETEREN VAN HET RECREATIEF HOOFDNETWERK. WE BEHOUDEN HET CULTUREEL ERFGOED EN MAKEN HET BETER ZICHTBAAR EN BELEEFBAAR.

6.1. AANLEG SNEL INTERNET

DOEL

Het beschikbaar stellen van snel internet (breedband) in het buitengebied van de provincie Utrecht voor 2020. Dit is van cruciaal belang om de economische en maatschappelijke kansen van de buitengebieden in de provincie Utrecht te vergroten en te versterken.

De rol van Gebiedscommissies Utrecht-West en Gebiedscoöperatie O-gen ligt in de voorfase, de zogenoemde pre-competitieve fase. Onder de bewoners in het buitengebied van bijna alle gemeenten in de provincie is een interessepeiling naar snel internet uitgevoerd. Dit, met een zeer positief resultaat. Tevens zijn de gemeenten in deze fase gefaciliteerd bij het minimaliseren van de aanlegdrempels zoals aanpassen legesverordening en degenaratiekosten. De volgende fase, de competitieve fase (vraagbundeling) wordt opgepakt door markt-partijen, waarmee de rol van de provincie en gebiedscommissies klaar is.

Inmiddels hebben, dankzij de inspanningen in de voorfase, meerdere marktpartijen zich gemeld bij de gemeenten om het buitengebied te voorzien van glasvezel. In juli 2017 heeft marktpartij CIF (Glasvezel Buitenaf) de vraagbundeling succesvol afgerond in Renswoude en in delen van Veenendaal, Woudenberg en Utrechtse Heuvelrug. Eind 2017 is de vraagbundeling gestart in De Ronde Venen en deel van Stichtse Vecht. Ook die is inmiddels succesvol afgerond. In 2018 is in vrijwel alle andere Utrechtse gemeenten vraagbundeling gestart en succesvol afgerond door één of meerdere marktpartijen. In de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden (Vianen, Leerdam en Zederik) is een start gemaakt. Het doel om het gehele buitengebied van de provincie Utrecht voor 2020 te verglazen is realistisch.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal gemeenten gefaciliteerd	Conform planning
€ 1.000	€ 723	€ 277	€ 0	5 van 28	☺

6.2. BEVORDEREN LEEFBAARHEID

DOEL

Het realiseren van een gezondere en sterkere economische en sociale basis voor een vitaal platteland, inclusief de kleine kernen, waarbij de voorzieningen in overeenstemming zijn met de behoeften van bewoners en gebruikers.

De bijeenkomst 'Samenwerken aan leefbaarheid, grootse initiatieven in kleine kernen' in juni 2017 vormde de start van een meerjarig programma om de leefbaarheid in de kleine kernen te versterken. Op deze bijeenkomst hebben 4 burgerinitiatieven die zich inzetten voor de leefbaarheid in hun dorp een pluim ontvangen. In het najaar 2017 is in navolging hierop een samenwerking aangegaan met de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM), zij organiseren jaarlijks 'Kern met Pit'. Vanuit de provincie Utrecht worden extra middelen ingezet voor financiering van Utrechtse burgerinitiatieven via Kern met Pit. Door de combinatie te leggen met de beide gebiedscommissies West en Oost, kunnen partijen wederzijds van elkaars netwerk, kennis en instrumenten gebruik maken. Voor burgerinitiatieven betekent dit synergie en minder organisatiedrukte. Voor de provincie betekent het een efficiëntie invulling, worden meer initiatieven in kleine kernen bereikt én borging van continuïteit, want Kern met Pit gaat door na 2019.

Om leefbaarheid te stimuleren worden door de gebiedscommissies West en Oost initiatieven in het gebied opgehaald. Dit heeft in de aanloop (2016-2017) een investering gevraagd van de gebiedscommissies in de vorm van tijd en inzet, zoals opstarten van het proces, bereiken van de doelgroep (communicatie), stimuleren van nieuwe initiatieven, planbegeleiding en de behandeling en toetsing van plannen. Zo is begin 2018 in samenspraak met de gebiedscommissies de subsidieverordening Agenda Vitaal Platteland aangepast zodat deze beter aansluit bij de initiatieven uit de kernen en het buitengebied. De praktijk leert dat er veel tijd overheen gaat voordat initiatieven uit het gebied bij de provincie worden ingediend. Halverwege 2018 is gebleken dat initiatiefnemers de provincie steeds beter weten te vinden, met als resultaat een toenemend aantal leefbaarheidsinitiatieven dat bij de provincie wordt ingediend. De verwachting is dat deze stijgende lijn doorzet in 2019.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
€ 1.000	€ 127	€ 873	€ 0	1	😐

6.3. STIMULEREN RECREATIE

DOEL

De provincie beschikt in 2020 over een recreatief hoofdnetwerk bestaande uit een samenhangend geheel van (boven)regionale routes voor wandelen, fietsen en varen met als toegangspunten poorten en toeristische overstappunten (TOPs).

Door Gebiedscommissie Utrecht-West is in 2016 een gebiedsanalyse uitgevoerd die de basis vormt voor een uitvoeringsagenda recreatie. Op 6 juni 2017 is het wandelroutenetwerk onderdeel B (Vechtstreek, Noorderpark en gemeenten Vianen en Utrecht) feestelijk geopend. Er is 500 km wandelroutenetwerk bijgekomen. Hiermee is het wandelroutenetwerk in Utrecht-West (1.100 km) compleet. In 2018 wordt het wandelroutenetwerk Groene Hart nog verbeterd, betaald uit middelen die nog overbleven vanwege een gunstige aanbesteding.

Op 26 juni 2017 is het Bellopad geopend. Het pad maakt ook onderdeel uit van het wandelroutenetwerk en loopt o.a. over de Spoordijk in Demmerik (Groot Wilnis-Vinkeveen). Op 28 juni 2017 zijn de wandelroutes Vredevoetpad en het klompenpad Zoddenpad feestelijk geopend. Beide wandelroutes lopen over het wandelpad dat tegelijk met de natuurinrichting in de Taartpunt (deelgebied N2000 Oostelijke Vechtplassen) is gerealiseerd. Ook zijn in 2017 de toeristische overstappunten (TOPs) bij de Maarsseveense Plassen en bij Stadpark Oudegein geopend. In 2017 is getracht om voorzieningen bij de TOPs Heinoomsvaart en Pondskoekersluis op een hoger niveau te krijgen, maar dit lukt niet door de bestemming “dagrecreatie” van het terrein. Een evaluatie in 2016 naar o.a. het gebruik van de TOPs is niet doorgezet. In 2016 zijn daarom geen nieuwe TOPs opgepakt. De focus voor 2018 en 2019 ligt vooral op het promoten van het TOP netwerk en invullen van hiaten in dit netwerk.

Via andere bronnen is in 2017een bijdrage/ subsidie verleend voor diverse projecten in Utrecht-West als Fietsbeleving in de Utrechtse Waarden, Klompenpad Kids in de Utrechtse Waarden en een verbinding over de Hollandse IJssel voor wandel- en fietsverkeer. Deze projecten zijn momenteel in uitvoering.

In het Utrecht Oost is subsidie verstrekt voor het Frans ter Maten pad, een klompenpad nabij Leusden. Mei 2017 het 100e klompenpad van Nederland gerealiseerd met start en eindpunt bij Fort aan de Buursteeg, het Jufferpad. Ook is een verkenning uitgevoerd naar de aanleg van een wandelroutenetwerk in Amelisweerd en de Kromme Rijnstreek. Het netwerk wordt in 2018 en 2019 aangelegd. De overige deelgebieden in Utrecht Oost volgen hierna. Het lijkt dan ook niet haalbaar om in 2020 een dekkend netwerk van wandelknooppunten te hebben. Belangrijkste oorzaak van de vertraging is dat het veel tijd kost om met alle betrokkenen tot overeenstemming te komen, onder andere over het subsidiepercentage. Ook wilden tijdens de oprichting van het Routebureau diverse gemeenten even pas op de plaats maken om eerst de financiële consequenties daarvan te kunnen overzien.

In 2016 is een groot aantal subsidies, waaronder de subsidie voor de Groen Blauwe Structuur Amersfoort financieel vastgelegd Als gevolg daarvan is in 2016 en 2017 een hogere besteding te zien in onderstaande tabel. Er ligt nog een forse opgave op dit thema voor de jaren 2018 en 2019. Onderdeel daarvan is de voortzetting van het programma Recreatie om de Stad.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
€ 5.773	€ 2.647	€ 2.932	€ 193	2	😐

6.4. HERSTEL EN BELEVING VAN ERFGOED

DOEL

Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken van cultureel erfgoed.

In 2016 is de bouw gestart van het bezoekerscentrum Grebbelinie op het Fort aan de Buursteeg. In juli 2017 werd het feestelijk geopend. Het centrum bestaat uit een expositie over de Grebbelinie met een horecaruimte en het kantoor van de gebiedscoöperatie O-gen. De bouw van het Fort is begeleid en gesubsidieerd vanuit het Programma AVP. Daarnaast is in 2016 subsidie verstrekt voor Museum Het Rondeel in Rhenen.

Utrecht-West heeft de Oude Hollandse Waterlinie, in samenwerking met beleid, op de kaart gezet. Dit heeft geleid tot een tweetal projecten om de Oude Hollandse Waterlinie zichtbaar te maken, die in 2018 zijn ingediend voor een subsidiebijdrage.

In 2016 zijn een groot aantal subsidies financieel vastgelegd als gevolg waarvan een hoge besteding is te zien in 2016 en 2017 in onderstaande tabel.

Budget (x €1.000)	Besteed 2016-2017	Begroot 2018-2019	Restant ≥ 2020	Aantal verstrekte subsidies	Conform planning
€ 5.157	€ 4.572	€ 585	€ 0	2	☺

7. ORGANISATIE AGENDA VITAAL PLATTELAND

Sinds 2007 werkt de provincie met het Programma Agenda Vitaal Platteland (AVP). Het Programma zorgt voor een belangrijk deel van de realisatie van het beleid voor het landelijk gebied, waaronder de internationaal verplichte natuuropgaven. In de sturingsfilosofie voor AVP is bewust gekozen voor een integrale werkwijze, samen met onze partners in de gebieden. Deze sturingsfilosofie is in overeenstemming met het coalitieakkoord en vastgelegd in het Meerjarenprogramma AVP 2016 – 2019. De samenwerking met de gebieden krijgt momenteel invulling via twee door de provincie benoemde gebiedscommissies (Utrecht Oost en Utrecht West). De werkwijze heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen. De gebieden zijn ook enthousiast over hun betrokkenheid. De werkwijze is een voorbeeld hoe invulling kan worden gegeven aan participatie en co-creatie.

Binnen een langjarige samenwerking, zoals bij AVP, is het van belang om van tijd tot tijd zowel de verantwoordelijkheden in de keten als de rechtmatigheid van de werkwijze tegen het licht te houden. Binnen de provincie is dit in 2017 opgepakt en heeft tot vragen over de governance en rechtmatigheid geleid. Daarom is in 2017 extern advies gevraagd. Dat advies geeft aanleiding de werkwijze en organisatie binnen AVP op enkele punten te herijken. Er is in 2018 een proces gestart om in samenspraak met de AVP-gebiedscommissies tot een doelmatige en rechtmatige samenwerking te komen, die de provincie voldoende sturingsmogelijkheden biedt en recht doet de sturingsfilosofie van het AVP (integraal en samen met de partners). Dit proces is recent ingezet.

8. FINANCIËLE VOORTGANG

In de periode 2016-2017 is in totaal €71 miljoen besteed. Het merendeel van de middelen is aangewend voor de ontwikkeling van een robuust natuurnetwerk (waaronder €29 miljoen aan grondaankopen). In onderstaand schema is de besteding per subdoel weergegeven.

Besteed 2017-2017

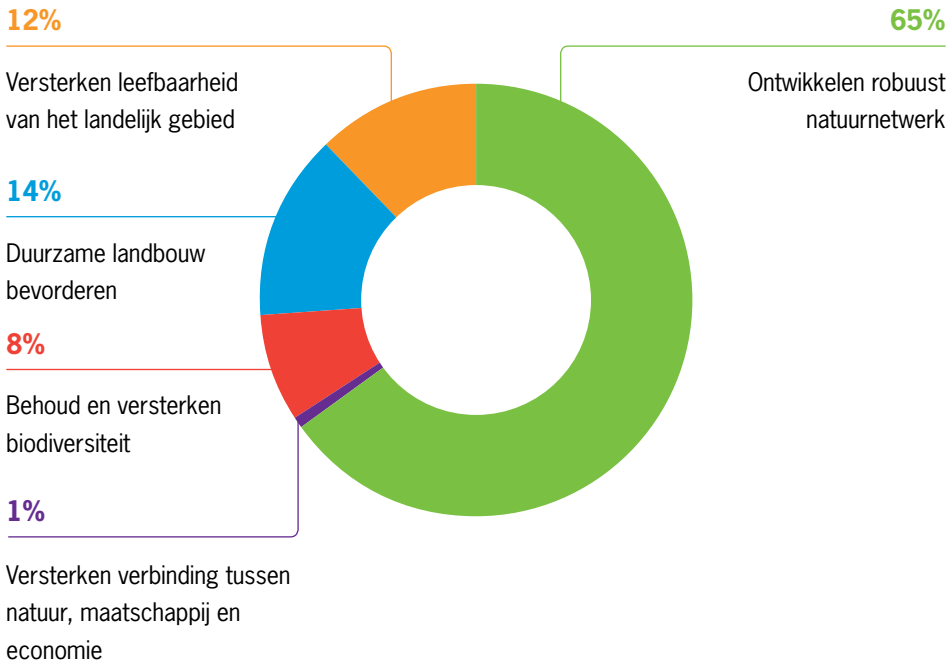

Ten opzichte van het totale budget is 36% besteed en 27% begroot (€53 miljoen) voor de komende 2 jaar (2018 en 2019). De €71 miljoen die is besteed betreft 36% van het totale binnen AVP-beschikbare budget (€210 miljoen). Aangezien we halverwege de uitvoeringsperiode zitten lijkt dit te wijzen op een onderbesteding. Dit is echter te verklaren doordat de natuuropgaven doorloopt in de periode 2020 t/m 2027 en de middelen daarvoor al wel beschikbaar zijn gesteld. Voor de komende 2 jaar (2018 en 2019) is 27% begroot (€53 miljoen). Het resterende budget (37%, €74 miljoen) is geprogrammeerd voor de periode vanaf 2020.

Totaal

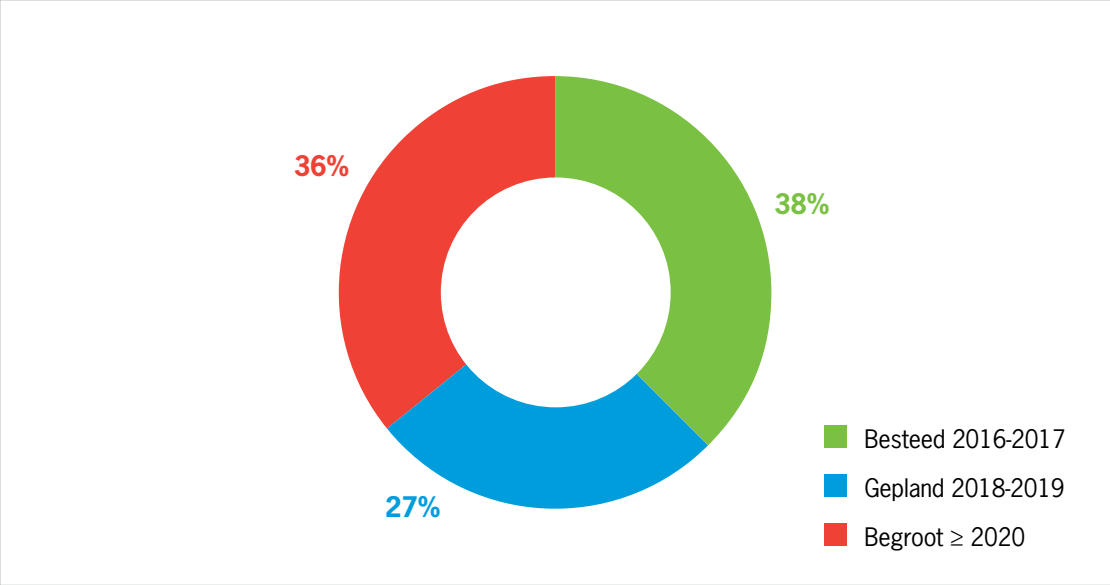

Totaal (bedragen x € 1.000)

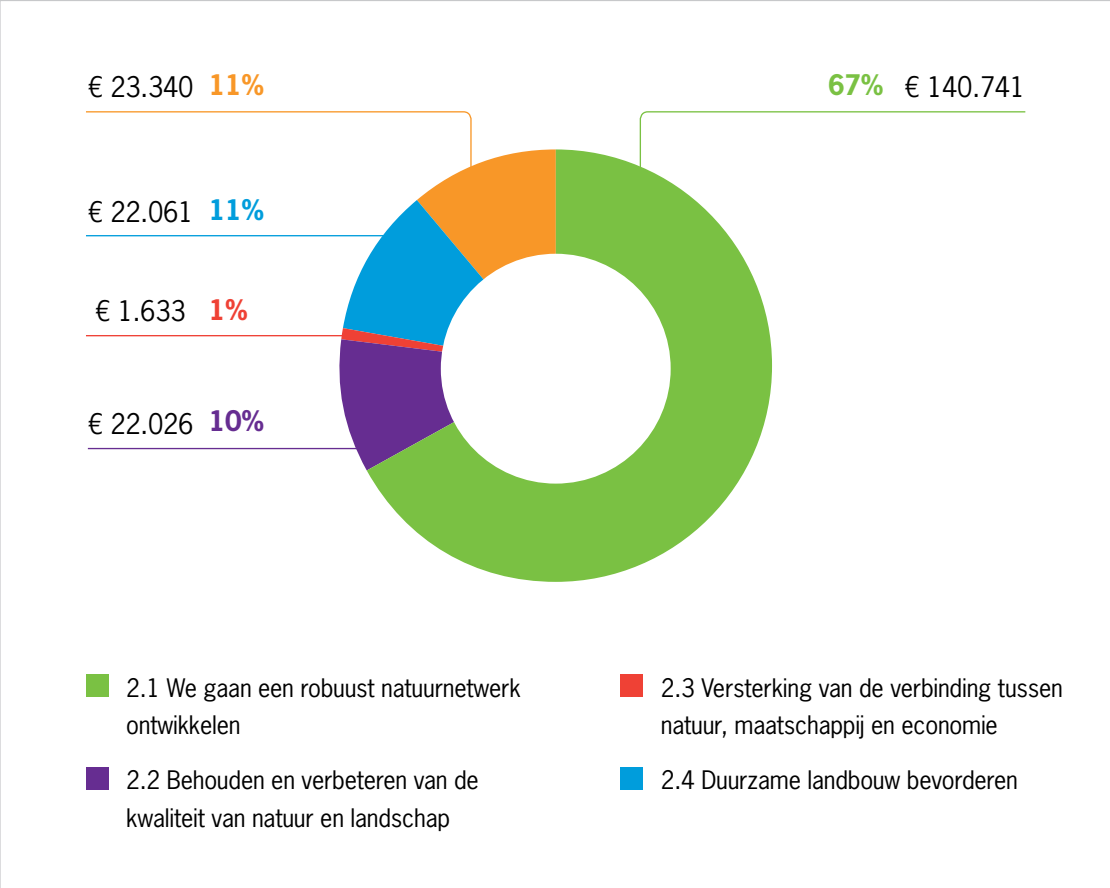

Provincie Utrecht
Postbus 80300, 3508 TH Utrecht
T 030 25 89 111